

Vapaa-ajan palvelukokonaisuus

Palvelualue: Museopalvelut

I. Kuvaus toiminnasta

Museolain mukaisesti museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Turun kaupungin museopalvelut toteuttaa annettua tehtävää lain mukaisesti kokoelmatyön, tutkimuksen, näyttely- ja yleisötyön sekä julkaisu- ja toiminnan kautta. Museopalveluiden museokohteet ovat Apteekkimuseo ja Qwenselin talo, Biologinen museo, Kuralan Kylämäki, Luostarinmäki, Turun linna ja WAM sekä Brinkkalan galleria. Niihin sijoittuvat pää- ja vaihtuvat näyttelyt sekä yleisötyö kuten opastukset, tapahtumat, työpajat ja kurssit. Osana museokohteiden asiakaspalvelua ovat myös museokaupat sekä kokous- ja juhlapalvelut. Palveluja tuotetaan myös digitaalisesti.

Suurelta osin kokoelmiin, tutkimukseen ja asiantuntemukseen liittyvä asiakaspalvelutyö sekä palvelumyynti keskittyvät Kalastajankatu 4:ään, jossa sijaitsevat kuva-arkiston palvelut, konservointipalvelut sekä kulttuuriympäristöön ja maakunnalliseen museotyöhön liittyvät palvelut ja neuvonta. Keskeinen osa museopalveluiden toimintaa on kokoelmatyö sekä siihen liittyvät kokoelmien hoito, esine- ja teoslainauttoiminta, taiteen talletustoiminta ja julkisen taiteen hankkeet. Toimintaa kehitetään suunnitellusti hankkeissa ja projekteissa, joista keskeisimmät ovat Historian ja tulevaisuuden museo -hanke sekä kokoelmakeskushanke.

II. Toimintaympäristön muutos

Keskeinen toimintaympäristön muutostekijä on koronaepidemian tilanne ja sen aiheuttamat rajoitukset. Rokotuskattavuuden kasvu ennustaa sitä, että vähintään merkittävä osa rajoituksista on voitu purkaa vuonna 2022. Koronaepidemian seurauksena jää kuitenkin pysyviä muutoksia myös museopalveluihin.

Museopalveluilla on erityisesti Turussa merkittävä rooli yhtenä kulttuuri- ja matkailupalveluna paikkakuntien elinvoima- ja vetovoimatekijöinä. Ulkomaan matkailu ei vielä nouse epidemiaa edeltävälle tasolle, mutta sen sijaan kotimaan matkailun ja yleensä lähimatkailun arvioidaan kasvavan voimakkaasti, mikä museopalveluiden tulee huomioida palvelutuotannossaan ja markkinoinnissa. Epidemian laantumisesta huolimatta asiakkaat arvostavat ja edellyttävät jatkossakin terveysturvallisia asiakaskohtaamisia museoissa.

Digitalisaatio vaikuttaa yhä merkittävästi museotyössä ja museopalveluissa. Museot kilpailevat digitaalisten sisältöjen tarjonnassa keskenään ja kansainvälisenkin digisisältötuotannon kanssa. Asiakkaat odottavat museoilta yhä laadukkaampia ja pidemmälle tuotettuja sisältöjä. Museoille haasteina ovat myös digisisältötarjonnan vaikuttavuus ja taloudellinen kannattavuus.

Etätyön tekeminen on selvästi yleisempää kuin ennen epidemiaa. Tutkimusten mukaan yli puolet suomalaisista haluaisi jatkaa etätöissä epidemian jälkeenkin. Etätyön myötä työn vuoksi tapahtuva matkustaminen tulee vähenemään. Etätyön yleistymisen lisäksi työelämä on kaiken kaikkiaan murroksessa ja mm. työn projektiluonteisuus kasvaa.

Rahapelitoiminnan tuotoista merkittävä osa ohjataan OKM:n kautta tukena kulttuurille. Museoiden valtion-osuuksista peräti puolet rahoitetaan rahapelitoiminnan tuotoilla. Rahapelitoiminnan tuottojen arvioitu väheneminen uhkaa rahoituksen vakautta. Museoiden edunvalvontatyössä on esitetty pienentyneen rahapelituoton kompensoimista valtion budjetista.

Uuden museolain myötä Turun museokeskuksesta tuli alueellinen vastuumuseo. Museon alueelliset tehtävät laajenivat ja niiden merkitys valtionosuuden määräytymisessä kasvoi. Vahvistuneen alueellisen roolin myötä alueellisen työn merkitys museokeskuksessa kasvaa ja vastuu alueellisesta kulttuuriperintötyöstä maakunnassa vahvistuu.

Kulttuurihyvinvointityö, jota museokin tekee, vahvistaa paikallista identiteettiä, sekä edistää yhdenvertaisuutta, hyvinvointia ja terveyttä. Oman yhteisön osallistamisella, saavutettavuuden edistämällä ja vuorovaikutuksen lisäämisellä on vahva rooli kaikessa museotoiminnassa. Kansalaisaktiivisuuden nousu, uudenlainen osallisuus ja demokratiakäsitys haastavat näissä tehtävissä uudenlaisiin työtapoihin.

III. Kehittämissuunnitelma

Museopalveluiden kehittämisen painopisteet vuoden 2022 aikana ovat museotoimipaikkojen kehittämisessä, digitaalisissa palveluissa sekä tilakysymyksissä. Kehittämistä tehdään yhteistyön ja kumppanuuksien kautta. Toimintaa toteutetaan moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden periaatteiden mukaisesti, yhtenä keskeisenä tavoitteena on eriarvoistumisen väheneminen. Museopalveluiden kuuden museotoimipaikan päänäytelyitä ja toimintaa on viime vuosien aikana määrätietoisesti kehitetty ja uudistettu. Toteutuneiden uudistushankkeiden (Turun linna, Kuralan Kylämäki, Apteekkimuseo ja Qwenselin talo) jälkeen ovat vuorossa Luostarinmäki ja Biologinen museo, joiden museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja kulttuurimatkailun suuntaan. Vuonna 2022 Luostarinmäki avautuu uudistettuna, ja Biologisen museon kehittämisen projektisuunnitelma valmistuu. Tiivistetään yhteistyötä Matkailupalveluiden kanssa. Vuoden aikana laaditaan analyysi matkailu- ja museopalveluiden tunnuslukujen korrelaatioista. Digitaalisten palvelujen ja sisältöjen merkitys on poikkeusajan myötä entisestään kasvanut. Digi-

taalisuuteen liittyvää kehittämistoimintaa jatketaan sekä panostetaan henkilökunnan osaamisen kehittämiseen. Tilakysymykset muodostavat ison haasteen ja mahdollisuuden Museopalveluiden tuleville vuosille. Pitkään valmisteltu kokoelmakeskus on edennyt hankkeistamiseen. Hankkeessa tulee varmistaa paitsi resurssien riittävyys, myös ennen kaikkea kokoelmien ja arkistomateriaalien turvallinen käsittely prosessin kaikissa vaiheissa sekä noin 50 työntekijän joustava siirtyminen uusiin toimitiloihin kunnianhimoisen muuttoaikataulun mukaisesti. WAMin peruskorjauksen aikataulun varmistuminen on keskeistä Kokoelmakeskushankkeen toteutukselle. Vuoden 2022 aikana Historian ja tulevaisuuden museo -hanke etenee arkkitehtuurikilpailuun.

IV. Tarvetta kuvaavat tunnusluvut

Palvelujen tarvetta kuvaava tunnusluku	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Museoiden valtakunnallinen kävijämäärä	7 100 000	7 600 000	4 500 000	-	-	-	-
Museokorttien määrä	154 000	185 000	200 000	-	-	-	-
Turun perusopetuksen oppilasmäärä (Elämyspolku)	13 568	13 889	14 043	-	-	-	-
Finnan käyttäjien määrä	2 269 768	2 268 248	2 903 321	-	-	-	-
Kokoelmien käyttö (lainattujen objektien kokonaisuusmäärä)	-	-	15 639	-	-	-	-
V-S paikallismuseoiden määrä	-	-	80,0	-	-	-	-
V-S rekisteröityjen muinaisjäännostien ja kulttuuriperintökohteiden määrä	-	-	6 043	-	-	-	-

V. Tavoitteelliset tunnusluvut

Tunnusluku	2019	2020	2021	2022
Lapsille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	42 464	9 217	30 000	40 000
Aikuisille suunnattuun toimintaan museotoimipaikoissa osallistuvien määrä	52 141	17 694	40 000	50 000
Kokoelmien liikkuvuus: lainat, talletukset, valokuvatilaukset	2 686	2 480	2 400	2 400
Lausuntojen lukumäärä	577	1 436	1 200	1 200
Alueellisten palveluiden käyttäjämäärä	40	345	500	500
Finnasta avattujen museon tietuesivujen määrä	95 102	121 796	-	150 000

Museon sosiaalisen median tilien seuraajien määrä	-	41 032	43 000	45 000
Museokauppojen keskiostos/kävijä vuositasona (ilman Kuralaa ja Brinkkalaa) €	2,50	2,36	-	2,50

VI. Toimenpiteet

Toimenpiteet	Vastuhenkilö	Pormestariohjelman nro
Kokoelmakeskus: Hankkeistaminen	Juhani Ruohonen	18
Luostarinmäen uudistamishanke: Uudistuksen loppuvaihe, museon avaaminen, kävijäpalautteen kerääminen, evaluaatio ja lopputoimet	Henna Ylänen	76
Biologisen museon uudistamisen projektisuunnitelma	Henna Ylänen	76
Museon tietojärjestelmien jatkokehittäminen: Prikka 2.0 sekä integraatioselvitykset MIP-järjestelmään	Maarit Talamo-Kemiläinen	18
Digisti-projektissa laadittavan sosiaalisen median ohjelman jalkauttaminen	Henna Ylänen	47
Digimuseo.fi -palvelun virtuaalisältöjen kehittäminen ja markkinointi	Satu Pajarre	47
Historian ja tulevaisuuden museo: Arkkitehtuurikilpailun kilpailuohjelma	Joanna Kurth	75
Historian ja tulevaisuuden museo: Näyttelydisposition luonnos	Satu Pajarre	75
Osallisuuden, vuorovaikutuksen ja saavutettavuuden vahvistaminen: asiakasraati- ja sidosryhmätyöskentelyn vakiinnuttaminen ja vapaaehtoistoiminnan elvyttäminen koronan jälkeen.	Henna Ylänen	18
Analyysi museoiden palvelutarjonnasta osana matkailupalveluja (perhe- ja kulttuurimatkailu)	Henna Ylänen	74

VII. Henk.ohj. toimenpiteet

Painopistealue	Toimenpiteet	Vastuhenkilö
Rakentava ja hallittu muutos	Laajempaa keskustelua ja kartoitusta koulutustarpeista. Aktiivisesti ohjataan henkilöstöä koulutuksiin. Koulutusta kohdennetaan eri henkilöstö- ja ammattiryhmiin.	Pekka Käär
Työ lisää hyvinvointia	Kartoitetaan kyselyllä tai muuten syrjinnän toteutumista. Henkilökuntaa kannustetaan ilmoittamaan koetusta syrjinnästä	Pekka Käär

Parempi johtaminen

matalalla kynnyksellä. Muistutetaan lähijohtajia heidän roolistaan syrjinnän ehkäisyssä.

Henkilökunnan tietoutta päätöksentekoprosesseista ja päätöksen perusteista parannetaan avaamalla päätöksentekoa tarkemmin kokousmuoissa. Henkilökuntaa osallistetaan lisää päätösten valmisteluun.

Pekka Käär

VIII. Määrärahat ja investoinnit

TOIMINTATULOT (1000 €)

TOIMINTAMENOT (1000 €)

TOIMINTAKATE (1000 €)

2 695

11 201

-8 506